

ПОВЕЉА, НАДАЉЕ

Свака средина има свој знак којим се потврђује и којим показује колико је отворена или затворена за проток идеја, које до ње допиру. Ситуација зависи од тренутка развоја, распореда снага у културној egzистенцији средине, њене моћи и слабости. За својих петнаест година излагања, »Повеља« је показала отвореност наше средине према идејама које до ње допиру, што може само значити њену моћ и веру у себе, која показује способност за даља културна богаћења. Посебан социолошки есеј оцртаће једног дана у будућности слику наше средине у послератном периоду, са осцилацијама културног живота, струјањима идеја у култури и уметности, и показаће тренутке њеног затварања и отварања према тим струјањима као тренутке њених узлета и застоја, чије процесе није било једноставно и лако уочавати док су трајали. Свођење последњег запрепашћује по резултату, на који је увек било тешко утицати. Примера за ово има шире, и даље од нас. Ништа није дато ни освојено једном заувек. У стварима културе најпогубније је увек било угодно уљуљкивање на стеченим позицијама. Зато ће »Повеља« од овог броја доносити неке аспекте културног послератног стваралаштва у Краљеву. Овакве прилоге ћемо касније издавати као посебну библиотеку нашег часописа.

Самом појавом и улогом коју су одиграли »Октобар«, ревија за књижевност и културу, часопис »Повеља«, као и друге институције у култури (позориште »14. октобар«, бројне манифестације Октобарских свечаности у Краљеву) откривају једну средину која је имала битне услове за пријем и проток идеја и конкретне везе. Такође, да је имала постојане личности које су их носиле и које их носе, слободне да бирају оно што их привлачи, што уочавају, пристају да преузимају идеје и воде даље. Као што ствари показују, и ова средина после рата отвара се у условима социјалистичке културне револуције, са својим »плимама и осекама«, са дугогодишњом затвореношћу према налету новог (што је струјало највише преко постојећих часописа) али касније полетно, стално надокнађујући изгубљено, везујући процес надокнађивања са еланом, пробуђеношћу и пожртвованосту. Тако да сада, уз овај број »Повеље«, можемо рећи да је она доспела у корак са нашим већим културним срединама. Као таква, она је широко отворена за проток идеја између већих и мањих културних центара на широком југословенском простору.

У својој отворености, »Повеља« ће и надаље следити уређивачку концепцију претходних редакција; задатак просвећивања, задатак културне трансмисије идеја, ПРАЋЕЊА светских и југословенских културних домета. (»Повеља« је у неким бројевима прва југословенској културној јавности донела аутентичне прилоге са симпозијума значајних светских писаца који је био посвећен стогодишњици рођења Фјодора Михајловича Достојевског, тексто-

ви посвећени стогодишњици рођења Карла Маркса, тематски бројеви са антологијским приступима савременом песништву југословенских народа и народности), што је такође везано и за презентацију културних вредности »свог« поднебља, а што наравно значи бити БАШТИНИК своје и људске културе и *одређеног погледа на свет*. Њене странице биће окренуте и новим књижевностима које су у међувремену, у току века, посебно последњих деценија, ступиле на светску сцену и допрле до нас. Једна од најзначајнијих је хиспано-америчка. Ту су и други културни и уметнички утицаји из трећег света, са својом увек другачијом фолклорном базом, која је основа за све фолклорне разноликости. Хиспано-америчка књижевност, са своје стране, спаја реално и фантастично, стварно и имагинарно, историју и легенду, уметност и мит. У трећем свету су и нови узорци, на властити начин доживљени, нове уметности и књижевности и за западну цивилизацију. »Повеља« ће ангажовати истакнуте интелектуалце, преводиоце – у циљу праћења тих нових појава, али и презентације значајних књижевних, филозофских вредности код нас мање познатих или сасвим непознатих.

У суштини, »Повеља« ће следити даљи ток развоја и доток идеја које ће, чини се, тећи у знаку једног изузетног, проширеног, магијског, фантастичног појма барокности, која у себи може да прими и нови реализам, нову документарност, ново конкретно сведочење о човеку. Такав један доток идеја биће преко страница нашег часописа »Повељин« прилог дослуха са светом.

Од овог броја часопис »Повељу« уређује нова Редакција, јер је члановима Редакције по Статуту истекао мандат. Погодна је прилика да с тим у вези изразимо пуну захвалност главном уреднику *Јовану Марковићу*, одговорном уреднику *Радовану Миловићу* и члановима редакције који су дуги низ година уређивали ово књижевно гласило, као и ревију »Октобар«. Ми од њих очекујемо и даље плодну сарадњу.

Милан ДАЧОВИЋ